

8/6 Hormony

Hormony

- složité org. látky produkované do krve žlázami s vnitřní sekrecí nebo tkáněmi a roznášené k orgánům, jejichž činnost ovlivňují (regulují); působí v malých množstvích, přebytek jsou vylučovány

Steroidní hormony

- 1) kortisol
- 2) kortikosteron
 - v kůře nadledvinek, regulují výměnu minerálních solí a hospodaření s glukózou; podporují tvorbu glykogenu v játrech
- 3) testosteron
 - tvoří se ve varlatech, důležitý pro vývoj semene a druhotných pohlavních znaků
- 4) estradiol
- 5) estriol
- 6) estron
- 7) progesteron
 - hormony vaječnicků a žlutého tělíska → řídí cyklické změny ženského organismu; progesteron připravuje sliznici dělohy pro zachycení oplozeného vajíčka

Hormony odvozené od aminokyselin

- 8) thyroxin (viz níže)
 - ze štítné žlázy, tvoří se jen při dostatku jódu v potravě; reguluje látkovou výměnu
 - při nedostatku - zbytnění štítné žlázy
- 9) adrenalin (viz níže)
 - z nadledvinkové dřene, zvyšuje krevní tlak, zužuje obvodové cévy

Peptidické a bílkovinné hormony

- 10) insulin
- 11) glukagon
 - ze slinivky břišní; insulin snižuje, glukagon zvyšuje hladinu cukru v krvi; při nedostatku insulinu → cukr v moči (⇒ cukrovka)
- 12) oxytocin
 - ze zadního laloku hypofýzy; podporuje stahy hladkého svalstva dělohy při porodu a podporuje vylučování mléka mléčnými žlázami
- 13) vasopresin
 - ze zadního laloku hypofýzy; reguluje koncentraci odpadních látek v moči
- 14) somatotropin
 - z předního laloku hypofýzy; ovlivňuje růst kostí, chrupavek, tvorbu bílkovin, vývoj svalů
- 15) thyreotropin
 - z předního laloku hypofýzy; stimuluje účinek štítné žlázy
- 16) laktotropin
 - působí na tvorbu mléka v mléčné žláze
- 17) relaxin
 - umožňuje normální porod uvolněním a měknutím stydkých kostí

Fytohormony - růstové látky rostlin

- auxin, kyselina gibberelová, kinetin

Feromony

- zvláštní látky (funkcí podobné hormonům), kterými na sebe působí jedinci téhož druhu: látka vylučovaná jedním jedincem působí specificky na druhého jedince
- nejvíce prostudovány u hmyzu; významnými feromony jsou i různá specifická vonidla

